

POLSKIE TOWARZYSTWO TATRZAŃSKIE

A co u nas ?

ODDZIAŁ KARPACKI W ŁODZI

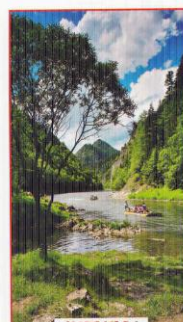
BIULETYN INFORMACYJNY ODDZIAŁU KARPACKIEGO PTT W ŁODZI
ROK 2011 NR 3 (51)

Powiat Bydgoski

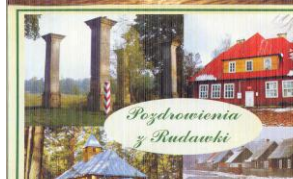
Ясіня. Струківська церква

PIENINY
PIENIKI PRZEŁÓW DUNAICA

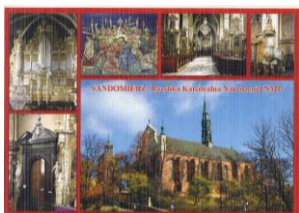
Korinthos
Canale

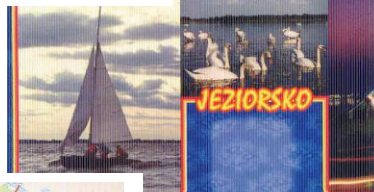
Pozdrowienia
z Kudawki

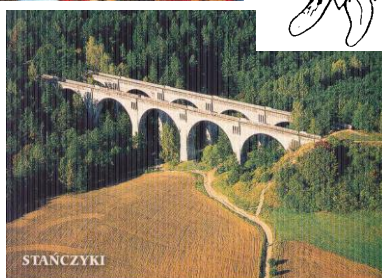
УСТА
ЛЕЖКІВСКА
ТАТА
ЗДЮНІА - ЖДИНІА

SANDOMIR. Czarna Kalvaria - Sandomirskie CSM

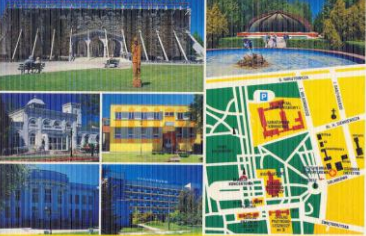

JEZIORSKO

STANCYKI

Uzdrowisko Inowrocław

The Zamoyski Museum in Kozłówka

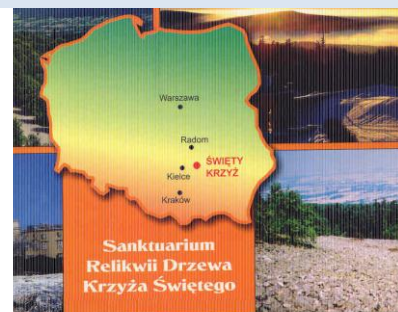

TATRY

GDZIE BYLIŚMY ?

Dziękujemy wszystkim naszym Czytelnikom, którzy pamiętali o Redakcji w czasie letnich wędrowek.

Sanktuarium Relikwii Drzewa Krzyża Świętego

SVRAŽ nad Narvía

DAWNE BIESZCZADZKIE CERKIEWKI

Zubeńsko. Cerkiew filialna XVIII w.

fot. archiwalna

*W Bieszczadach już jesień
poczerniały tarniny głogi ożyny
na Otrycie opadły ostatnie buczyny
- trudno teraz tutaj o radość
gdyby chociaż na chwilę komary ożyły*

*I jakby tego umierania
było wokół mało
procesję zielonych kalin
z cerkiewki na wzgórzu
do zakola Sanu
Boh borodatyj
niefrasobliwie rozkrwawił
A ty patrzysz
patrzysz jak serafin z ikony
na golgotę Rusinów
-ty
która tak kochasz cerkiewki
komary
mnie
i kaliny zielone*

Janusz Gołda

Z antologii „Natchnieni Bieszczadem”

Zubeńsko

Cerkiew filialna p.w. św. Michała Archanioła. Pierwszą cerkiew postawiono tu zapewne w 2 połowie- XVII w. Ostatnia, drewniana, zbudowana została pod koniec XVIII w. Odnowiono ją w 1875 r. i powtórnie konsekrowano w 1879 r. Była to świątynia w typie wschodnio-łemkowskim, z węższym prezbiterium. Nawa i babiniec były tej samej szerokości. Cerkiew wieńczyły trzy ślepe latarnie zakończone niewielkimi cebulkami. Została zniszczona prawdopodobnie w czasie II wojny światowej. Miejsce po cerkwi zarośnięte tarniną, podmurówka nieczytelna. Zachowały się trzy kute, żelazne krzyże z hełmu cerkwi. Jeszcze w 1828 r. Zubeńsko było siedzibą parafii, która została zlikwidowana przed 1879 r. Dzwonnica - brama, murowana z łamanego kamienia - nie istnieje. Na cmentarzu cerkiewnym zachował się jeden uszkodzony nagrobek z piaskowca. Cmentarz otacza lipowy starodrzew.

Zubeńsko była to wieś królewska założona na prawie wołoskim przez osadźcę Jaczka ze Smolnika, któremu przywilej lokacyjny wydał Piotr Zborowski w 1549 roku. Zubeńsko w 1929 roku liczyło 59 zabudowań i 355 mieszkańców. Większość ich została wysiedlona do ZSRR.

Na podstawie "Cerkwie w Bieszczadach" Stanisława Krycińskiego oraz internetu

spisał Janusz Pilc

XXIX Łemkowska Watra

W Zdni w dniach 22-24 lipca 2011 roku, już 29. raz w dolinie potoku Jahniace, u podnóża Kamiennego Wierchu (710 m n.p.m.) odbyła się Łemkowska Watra – symbol tradycji i dialogu. Łemkowie (i nie tylko) rozrzućeni po całym świecie, przyjeżdżają tu, by wspólnie śpiewać, wspominać i bawić się. Watra to połączenie tradycji ze współczesną formą rekreacji. W tegorocznym święcie kultury łemkowskiej uczestniczyło kilkadziesiąt zespołów muzycznych, wokalnych i tanecznych z Polski, Serbii, Słowacji i Ukrainy. Odbywały się też spotkania o charakterze edukacyjnym tzw. „Sjesty Poetycko-Literackie”; m.in. „Tożsamość kulturowa Łemków w zachodniej Polsce i na Ukrainie” – spotkanie z Mirosławem Pecuchem, „O tożsamości kulturowej” z Kazimierzem Kutzem. Były liczne wystawy, warsztaty, konkursy i prezentacje. Z ciekawością słuchaliśmy zespołów wokalnych „Zoria” i „Rosa” z Uścia Gorlickiego czy „Studeńka” z Kałusza na Ukrainie. W sobotę weszliśmy na Rotundę (771 m n.p.m.), gdzie na szczycie znajduje się cmentarz wojskowy z czasów I wojny światowej wg projektu D. Jurkowicza.

Namioty naszego obozowiska, tradycyjnie, znajdowały się na wzgórzu pod lasem, obok źródła, z widokiem na zalesione Popowe Wierchy.

A już za rok – XXX Watra.

*Tekst i zdjęcia
Edek Siekiński*

KRAINA OTWARTCH OKIENNIC

Wędrując w tym roku wzdłuż Narwi trafiliśmy do wsi pełnych ładnych, kolorowo zdobionych chat; trafiliśmy do Krainy Otwartych Okiennic. Krainę tę tworzą wsie w dolinie górnej Narwi, bogate w wartościowe zabytki architektury drewnianej. Na pomysł zwrócenia uwagi turystom na te miejsca wpadli ornitolodzy zauroczeni pięknem architektury tych miejsc. Kraina Otwartych Okiennic jest elementem projektu „Podlaski Szlak Bociani”

realizowanego przez Północno-podlaskie Towarzystwo Ochrony Ptaków.

Tutaj zatrzymał się czas. Na początku XX wieku, po I wojnie światowej nastąpił prawdziwy rozkwit ozdabiania domów „wyrezkami”. Miało na to wpływ tzw. *bieżeństwo*, czyli przymusowe wysiedlenie miejscowej ludności prawosławnej w głąb Rosji w 1915r. Kilka milionów mieszkańców Podlasia zostało zmuszonych do opuszczenia swoich domów i zamieszkania w guberniach pod Uralem przez okres ok. 5 lat. Powracając po tym czasie na swoje ziemie, przywieźli ze sobą podpatrzony tam, na wschodzie sposób ozdabiania domów mieszkalnych.

My mieliśmy okazję zobaczyć te chaty przejeżdżając przez wsie Cieluszki, Puchły Trześciankę, Soce Pawły, Ryboły, Wojszki. Zachwycała nas architektura tych domów z bogatą dekoracją snycerską: okiennic, wiatrownic, narożników, a także bogato zdobione elewacje i szczyty budynków. To jest jedyne takie miejsce w Polsce, gdzie ornamentyka nawiązuje do zdobnictwa stosowanego w rosyjskim budownictwie ludowym. Te rosyjskie wzory zostały przekształcone i zaadoptowane do miejscowych warunków, co doprowadziło do powstania odrębnego stylu zdobnictwa. Najczęściej wykorzystywano motywy geometryczne, roślinne czy zwierzęce. Każdy cieśla posiadał swoje szablony i wzory, które były jego wizytówką. Dlatego, aby te podobne motywy wyeksponować malowano je na różne kontrastujące między sobą kolory. Przejeżdżając przez wsie, a było to rowerowa wędrowka, nie mogliśmy się napatrzeć na te kolorowe chaty, z których każda była unikatem. Nie udało nam się znaleźć dwóch jednakowych budynków.

Cieszę się, że jak co roku dopisała moja grupa rowerowo-piesza: dwie Małgorzaty z Olsztyna, Maryla z Grudziądza, Mirka z Warszawy i Marek z Łodzi. Nasz przyszłoroczny wyjazd będzie miał niestety inny wymiar. Będzie nam brakowało Maryli, która towarzyszyć nam będzie w tej naszej ziemskiej wędrowce już tylko patrząc z góry.

*Tekst i zdjęcia
Ewa Kuziemska*

WIEŚCI NIE TYLKO Z GÓR

➤ 26 sierpnia 2011r. na Przełęczy Wyżnej w Bieszczadach odsłonięty został pomnik „Ofiarom gór i ratownikom niosącym im pomoc”. To pierwszy tego typu obelisk upamiętniający ludzi, którzy jako turyści stracili życie w Bieszczadach. Kroniki Grupy Bieszczadzkiej GOPR w ciągu półwiecza jej istnienia zanotowały 99 ofiar śmiertelnych. Były wśród nich osoby zmarłe z wychłodzenia, w wyniku uderzeń piorunów i na skutek zawałów serca. Pomysłodawcą pomnika, autorem projektu i wykonawcą jednocześnie jest Roman Dawidziak, rzeszowski konserwator zabytków i jednocześnie ratownik ochotnik GOPR.

www.bieszczady.pl

➤ 8-11 września 2011r., w zabytkowym budynku Dworca Tatrzańskiego przy Krupówkach, odbywały się 7. Spotkania z Filmem Górskim. Z roku na rok Festiwal rozwija się i podnosi poziom swoich atrakcji. Specjalnymi gośćmi w tym roku byli: angielski wspinacz i pisarz – Joe Simpson i Francuz Alain Robert – „człowiek – pajak” wspinający się bez asekuracji na najwyższe budynki na całym świecie.

www.spotkania.zakopane.pl

➤ Niesamowitych rozmiarów zrzuty poroża jelenia znalazł podleśniczy leśnictwa Sokoliki (Nadleśnictwo Stuposiany). W czasie prac obmiarowych natknął się na leżące obok siebie potężne tyki, z których każda ważyła 5,10 kg. Jedna z nich miała aż 11 odnóg. Kompletnie poroże wraz z czaszką prawdopodobnie mogłoby ważyć około 12 kg. Leśnicy dokonali pomiarów poroża według kryteriów Międzynarodowej Rady Łowiectwa i już pobieżna wycena znaleziska dała mu 221,80 pkt., co w łowieckiej klasyfikacji trofeów oznacza złoty medal.

➤ Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo (PGNiG) rozpoczęło w okolicach Dukli wiercenie najgłębszego otworu poszukiwawczego w Polsce. Planowana głębokość odwiertu o nazwie "Dukla-1" wyniesie 5,5 km. Szacowane zasoby wydobywalne określono na ok. 500 mln m sześć. gazu ziemnego i ok. 500 tysięcy ton ropy naftowej.

www.beskidniski.pl

➤ W dniach 7 i 8 września 2011 r. w ramach XXI Forum Ekonomicznego w Krynicy odbyła się konferencja „Europa Karpat”. Organizował ją Sejm RP, jako jedno z wydarzeń towarzyszących polskiej Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. W programie konferencji m. in. prezentacja „Konwencji Karpackiej” oraz uroczyste podpisanie jej protokołów przez stronę polską, a także panel dyskusyjny pt. „Dobre praktyki współpracy w Europie Karpat”. Konferencji

towarzyszyła prezentacja Euroregionów: Karpackiego i Tatrzańskiego.

www.karpaccy.pl

➤ Podczas tegorocznego Forum Ekonomicznym w Krynicy wręczono nagrodę Miasta Krakowa "Nowa Kultura Nowej Europy im. Stanisława Vincenza". Tegorocznym laureatem, za „wybitne osiągnięcia w odkrywaniu na nowo historii regionu Europy Środkowo-Wschodniej oraz popularyzację jego unikalnego dorobku kulturowego”, został pisarz Andrzej Stasiuk. Wyróżnienie wręczane jest od kilku lat. Wcześniej laureatami byli m. in. Tomas Venclova i Agnieszka Holland.

www.bieszczady.pl

➤ Na specjalnie zorganizowanej w Zakopanem konferencji przedstawiciele słowackiej firmy Tatry Mountain Resort potwierdzili, że są zainteresowani kupnem Polskich Kolei Linowych. O prywatyzacji PKL mówi się od początku roku.

tygodnikpodhalanski.pl

➤ W czasie minionych wakacji Tatry przeżywały prawdziwe oblężenie. Rekord padł w jeden z sierpniowych weekendów, gdy na szlaku nad Morskie Oko sprzedano 13 tys. biletów. Tego dnia na wszystkie tatrzańskie trasy wybrało się 40 tys. osób.

tygodnikpodhalanski.pl

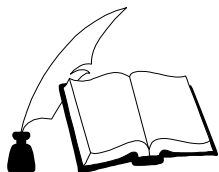
➤ Firma Eurolot uruchamia w grudniu połączenie z Gdańską do słowackiego Popradu. Samoloty będą kursować dwa razy w tygodniu. Bilety będzie można kupić w pakiecie z noclegiem oraz ski-passami. Jeśli połączenie zostanie przedłużone na przyszłoroczne wakacje, to latem mogliby z niego korzystać Słowacy chcący wypoczywać nad Bałtykiem.

tygodnikpodhalanski.pl

➤ 14 lipca 2011 r. w swoim domu w Jaseniowie Górnym został zamordowany ostatni molfar Huculszczyzny, 88 letni Mychajło Neczaj. Pojawiły się pogłoski, że morderca (został już ujęty) reprezentując „czarnych magów”, wykonał wyrok na „białym magu”. Mychajło Neczaj, mimo że nie był Huculem, był uważany za ostatniego prawdziwego molfara huculskiego, a jego umiejętności leczenia, odpędzania złych mocy i uroków oraz przepowiadania przyszłości znane były na całej Ukrainie. Napisano o nim szereg książek i nakręcono filmy.

www.karpaccy.pl

*Wyszukali
Irena Wagner i Janusz Pilc*

NA KARTACH HISTORII

100 lat temu...

Ferdynand Hoesick (1867 – 1941) znany literat, historyk literatury, publicysta, wydawca, wielki miłośnik Zakopanego i Tatr, turysta i taternik w XXXII tomie Pamiętnika Towarzystwa Tatrzańskiego napisał obszernie wspomnienie o Klimku Bachledzie – swym wieloletnim przewodniku. W artykule zatytułowanym „Klimek Bachleda – garść wspomnień” opisuje swoje pierwsze spotkanie z tym jednym z najslawniejszych przewodników tatrzańskich i wszystkie wycieczki, które odbył na tatrzańskie szczyty w towarzystwie Klimka, aż do jego bohaterskiej śmierci w czasie akcji ratunkowej TOPR w roku 1910. Artykuł kończy się słowami:

... A gdyśmy szli drogą ku nowemu cmentarzowi pod Gubałówkę, gdy ta czarna trumna, w dymie pochodni,

jak żałobna arka płynęła ponad głowami tłumu niesiona na barkach przyjaciół, wszystkie szczyty tatrzańskie od Murańca aż do Osobitej, wolne od chmur, tylko otulone mglistym blaskiem słonecznym jakby opalowym welonem, uroczyście stały się na apel, a stojąc w długim szeregu, rzekłbyś, że zażawionym okiem spoglądały ku temu, któremu, gdy żył, powierzyły najwięcej swych zaklętych tajemnic, a którego teraz, gdy go, zmarłego śmiercią bohaterską, niesiono na wieczny odpoczynek, tęsknem spojrzeniem odprowadzały aż do mogiły, jak rycerze swojego wodza.

Warto to wspomnienie przeczytać!

*Zanotował
Stanisław Flakiewicz*

A CO W KSIĘGARNIACH ?

- Paweł Luboński, **Przewodnik Bieszczady**, mapy i plany, 145 zdjęć, 280 stron, IX wydanie, Wyd. BOSZ, 2011
- **Gorce Przewodnik dla prawdziwego turysty** - praca zbiorowa pod red. Pawła Lubońskiego, 352 strony + wkładka barwna 32 strony, 14 mapek i planików, 12 panoram z widokami, Wydanie II, Wydawnictwo Rewasz, Pruszków 2011
- Pawłowski Artur, **Roztocze polskie i ukraińskie Przewodnik**, 416 stron, 25 mapek i planów miejscowości, Wydanie II, Oficyna Rewasz, Pruszków 2011
- Maciej Pinkwart, **Przewodnik Podtatrze**, 600 stron, 465 zdjęć, Wydanie I, Wydawnictwo BOSZ, 2011
- Jan Sołek, **Podkarpackie. Informator turystyczny**, 2 mapy w skali 1:100000, Wyd. Urząd Marszałkowski Woj. Podkarpackiego, Rzeszów 2010
- Szymańska Agnieszka, **Czarnogóra Przewodnik**, 304 str. + 32 str. wkładki barwnej, barwne mapki przeglądowe Czarnogóry i gór Durmitor, Wydanie

IV, Wydawnictwo Rewasz, Pruszków 2011

- Andrzej Piecuch, **Wokół Uścia Gorlickiego. Szlakiem małej i dużej architektury sakralnej gminy Uście Gorlickie**. T. 3. 288 str.. Krosno, 2010
- Andrzej Piecuch, **W dolinie rzeki Białej. Szlakiem małej i dużej architektury sakralnej gminy Uście Gorlickie** T. 4. 260 str. Krosno, 2010
- **PŁAJ Almanach Karpacki** Nr 40 (wiosna 2010), 208 str., Wyd. Towarzystwo Karpackie, Oficyna Rewasz, Pruszków 2011

6 czerwca 2011 r. Wydawnictwu BOSZ przyznane zostało za działalność wydawniczą godło "Teraz Polska" w 21. edycji konkursu. Dzięki temu przez najbliższe 12 miesięcy wszystkie nowości Wydawnictwa będą opatrzone godłem Teraz Polska.

*Wyszukała
Irena Wagner*

W "ojczyźnie człowieczej" Stanisława Vincenza – Krzyworównia - Bystrec

Międzynarodowy Festiwal Huculski „Słowiańska Atlantyda” zorganizowany na Huculczyźnie przez MUZEUM IWANA FRANKI w Krzyworówni odbywał się w dniach 23-26 czerwca 2011 r.

W tym czasie około 30 osób, sympatyków turystyki górskiej zafascynowanych tematyką huculską wyruszyło z Polski w Czarnohorę na wędrowkę śladami St. Vincenza.

W Bystrecu wykonali prace konserwacyjne przy krzyżu i tablicy pamiątkowej ustawionych przez

Towarzystwo Karpackie w ubiegłym roku w miejscu, gdzie stał dom Stanisława Vincenza. Wzięli też udział w spotkaniu z mieszkańcami i władzami Bystrea w miejscowym Domu Kultury. Uczestniczyli także między innymi w spotkaniu poświęconym Stanisławowi Vincenzowi, które miało miejsce w Muzeum Iwana Franki w Krzyworówni i obserwowali konkurs na najlepszego muzykanta huculskiego.

Huculy w Galerii „P”

W ramach Międzynarodowego Festiwalu Huculskiego „Słowiańska Atlantyda” w płońskiej galerii „P” w dniu 4 lipca 2011 r. odbył się wernisaż wystawy „Tradycja na czterech nogach. Konie huculskie w obiektywie”. Autorkami zdjęć są miłośniczki koni oraz fotografii panie Anna Deszczyńska oraz Paulina Peckiel.

Z autorkami zdjęć chcieliśmy pokazać specyfikę koni huculskich, ich wielką siłę oraz wielkie serce – mówiła przed zgromadzoną w galerii publicznością pani Małgorzata Zembrzuska – Witczak, koordynator wystawy, a także właścicielka Zagrody Huculskiej „Ślepowrony”.

Huculy w Bystrecu

fot. archiwum redakcji

XIX Międzynarodowy Festiwal Huculski w Kosowie

W dniach 27-29 sierpnia 2011 r. w Kosowie odbył się XIX Międzynarodowy Festiwal Huculski zorganizowany przez Towarzystwo Huculczyzna.

W programie Festiwalu m.in.: konferencja naukowa „Hutsulian Phenomenon: The Art to Live and to Create” i sesja naukowa w kosowskim Instytucie Sztuki Stosowanej i Dekoracyjnej, wystawa łyżników „Barvograj” w Jaworowie, upamiętnienie postaci artysty snycerza mistrza Wasyla Dewediuka (1873-1951), wieczorna watra festiwalowa na górze

Stojanów i zabawy opryszkowskie.

Drugiego dnia festiwalu to parada Festiwalowa w centrum Kosowa i ceremonia otwarcia XIX Międzynarodowego Festiwalu Huculskiego oraz występy konkursowe uczestników.

Trzeciego dnia konferencja prasowa i ceremonia nagrodzenia najlepszych zespołów oraz zamknięcie XIX Międzynarodowego Festiwalu Huculskiego.

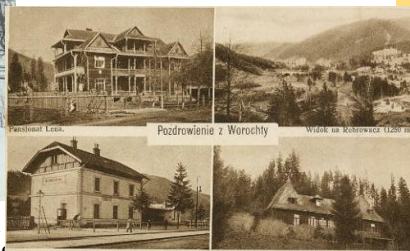
Spotkania z górami

Nasze tegoroczne Spotkania z Górami stały się częścią uroczystego zakończenia międzynarodowego Festiwalu Huculskiego „Słowiańska Atlantyda”, które odbędzie się w dniach 21-22 października w Centrum Kultury Młodych. Kolejny rok zatem tematycznie pozostajemy w Czarnohorze i przy jej największym piewcy – Stanisławie Vincenzie.

Staraliśmy się w naszych tegorocznych numerach informować o kolejnych wydarzeniach w ramach „Słowiańskiej Atlantydy”, która rozpoczęła się w marcu w Krakowie, odbywała się w wielu miejscach w Polsce i na Ukrainie, a teraz przyszedł już czas na jej zakończenie, u nas, w Łodzi.

Swoje zbiory widokówek zaprezentuje nasz kolega **STASZEK FARKIEWICZ**.

Serdecznie zapraszamy
Zarząd Oddz. Karpackiego

Uroczyste zakończenie Festiwalu Huculskiego "Słowiańska Atlantyda"

A oto program tego zakończenia:

21.10.2011 piątek godz. 18

- Widowisko Teatralno-Muzyczne z udziałem artystów huculskich i polskich.
- Projekcja filmu Krzysztofa Krzyżanowskiego, będącego relacją z wydarzeń festiwalowych.
- Słowo o bohaterze – Stanisławie Vincenzie – wygłosi Piotr Kłapyta.
- Otwarcie wystawy eksponatów związanych z Huculszczyzną (ze zbiorów Muzeum Archeologiczno-Etnograficznego w Łodzi) i wystawy archiwalnych kart pocztowych oraz widokówek huculskich.

22.10.2011 sobota godz.18

- Uroczysta Msza Św. w kościele św. Faustyny na Placu Niepodległości celebrowana przez ks. Alfonsa Górskiego (proboszcza parafii św. Marcina bpa z Grywałdu), wspomnienie o Stanisławie Vincenzie
- Pochód z pochodniami ul. Rzgowską w stronę CKM z udziałem muzyków, trembitara i koni huculskich
- Koncert muzyki i tańców huculskich.
- Wieczornica Huculska

A CO DALEJ ?

Zebrania: CKM, ul. Lokatorska 13 godz.18

6 października „118 dni w niewoli lodu” - film

21 i 22 października Spotkania z górami / Słowiańska Atlantyda

3 listopada „OMO – droga do prahistorii – film

17 listopada „Spotkania z przyrodą w Narwiańskim Parku Narodowym” – pokaz zdjęć Ewy Kuziemskiej
„Cmentarz w Dolinie Płajskiej – stan obecny” – zdjęcia

1 grudnia Z cyklu *Karpaccy w świecie: Grecja* – pokaz zdjęć Małgorzaty Szafrąńskiej i Krzysztofa Kuhna

15 grudnia Spotkanie wigilijne

Wyjazdy:

11-13.11. 2011 r. – Kazimierski Park Krajobrazowy i okolice – integracyjny wyjazd Oddziału

Nasza strona internetowa:

www.karpacki.ptt.org.pl

Nasz adres e-mailowy:

karpacki.lodz@gmail.com